

METODICKÉ POZNÁMKY

k uskutečnění školního projektu

Pár slov na úvod

Předložené metodické poznámky mají přispět k úspěšné realizaci školního projektu se zaměřením na environmentální vzdělávání. Navazují na Metodické poznámky ke školním projektům environmentální výchovy, které jsou věnovány obecným zásadám projektového vyučování, jeho formám a fázím, odkazují na další zdroje informací. Druhá část poznámek nabízí k jednotlivým fázím projektu konkrétní aktivity do výuky. Odkazuje se také na podrobný popis vybraných činností v Metodických poznámkách ke školnímu výletu krajinou.

Použité pojmy

- ✓ školní projekt

Školním projektem je myšlena výuková činnost, která je uskutečněna v největší možné míře podle zásad projektového vyučování.

- ✓ projektový záměr

Výrazem projektový záměr je označen předmět/problém k řešení, který žáci na začátku školního projektu pojmenují a vyberou si jej k řešení. V rámci projektu Škola srdce regionu se žáci zpracováním projektového záměru (např. vytvoření bylinkového záhonu na veřejném prostranství obce) a jeho prezentací zapojí do vyhlášené soutěže. V případě zájmu je možné navázat na samotnou realizaci projektového záměru, záleží na okolnostech a možnostech či potřebě financování.

V případě dotazů, připomínek se prosím obraťte na Lenku Prunerovou a to buď e-mailem na adresu prunerova@ametyst21.cz nebo telefonicky na číslo **737 406 888**.

JEDNOTLIVÉ FÁZE PROJEKTOVÉ VÝUKY

1. ZAHÁJENÍ (ZAČÁTEK PROJEKTU, HLEDÁNÍ MYŠLENEK)

Motivace

Na začátku školního projektu je žádoucí žáky pro plánovanou činnost motivovat. Využít můžeme komunitní kruh (viz *Metodické poznámky ke školnímu výletu krajinou*), jehož tématem bude spokojenost žáků se životem v obci a pojmenování případných problémů. Povídání můžeme podpořit rozprostřením různých fotografií doprostřed kruhu. Je vhodné využít fotografií, které žáci pořídili během školních výletů nebo jindy v obci, při příležitosti fotografické soutěže. Další možností je zadat žákům domácí úkol, při kterém (třeba i za pomoci rodičů) vyberou své nejvíce oblíbené a nejméně oblíbené místo v obci. Ke každému z nich formulují dvě až tři věty, které odůvodní výběr. Při následné diskuzi hledáme důvody případných problémů, se žáky mluvíme o tom, zda je možné situaci změnit.

Tvorba projektového týmu

Na začátku je vhodné se žáky hovořit o tom, že je čeká společné řešení problému, který sami vyberou. Taková situace vyžaduje spolupráci, důvěru mezi jednotlivými členy projektového týmu. Podle velikosti třídy vytvoříme skupiny žáků. V případě malotřídních škol může být projektovým týmem celá třída, naopak u třicetičlenných tříd je určitě vhodnější vytvořit několik menších projektových týmů. Dělení do skupin může proběhnout na základě různých her, kdy ponecháme dělení náhodě. Podle zkušeností v práci s žáky můžeme naopak vytvořit skupiny záměrně s vybranými žáky, nejlépe prostřednictvím společné domluvy. Lze také využít některou z her, kdy žáci záměrně dělení

nepostřehnou (viz *Metodické poznámky ke školnímu výletu krajinou*). Náměty na hry k dělení do skupin (viz *Metodický list Skupinová práce*). V tomto metodickém listu zároveň najdete tipy na principy práce se žáky ve skupinách, na vhodnou velikost skupin a další související témata.

Pro podporu dobré atmosféry ve vytvořených skupinách nebo v celé třídě zařadíme na začátku sepsání jmen všech účastníků skupiny. Pokud využijeme pro realizaci celého školního projektu plakát (viz kapitola *Vstup*), můžeme napsat jména na okraj plakátu nebo skupinu graficky znázorníme postavičkami – zastupiteli obce, do jejichž rolí se žáci pokusí vžít. Dále jména mohou být vepsána v jednotlivých listech společného stromu atp. Pro posílení spolupráce žáky vyzveme, aby ke svému jménu připsali jednu svoji dobrou vlastnost / schopnost / dovednost, kterou považují za přínosnou pro práci ve svém týmu.

Především u starších žáků můžeme přidělit jednotlivým členům projektového týmu konkrétní roli podle jeho schopností. Přednostně doporučujeme řešit roli vedoucího týmu, mluvčího a časoměřiče. Poté postupujeme k rolím specialistů, například matematika pro tvorbu rozpočtu nebo zahradníka pro výběr bylin, je-li předmětem realizace bylinkový záhon, záleží na obsahové náplni vybraného projektového záměru. Role v týmu doporučujeme řešit podrobněji ve fázi vstup, poté co vznikne plán aktivit ve vybraném projektovém záměru.

Scrabble se jmény

Princip hry: propojení všech jmen

Velikost skupiny: 10 až 35

Čas: 3 až 10 minut

Pomůcky: arch papíru, tužky

Učitel/vedoucí již vytvořené skupiny napíše své jméno doprostřed papíru velkými tiskacími písmeny. Ostatní účastníci přepisují jeden po druhém svá jména svisle nebo vodorovně tak, aby byla vždy spojena alespoň jedním písmenem s okolními písmeny. Na závěr můžeme arch vyvěsit.

Každý projektový tým si může vytvořit své logo, motto, vyrobit svého maskota, záleží, kolik času můžeme první fázi školního projektu věnovat. K podpoře spolupráce doporučujeme využít také některou z teambuildingových aktivit. Níže je uveden jednoduchý příklad hry vedoucí k podpoře spolupráce ve skupině.

Počítám s tvou pomocí

Všichni se postaví do kruhu, zavřou oči a každému bude na čelo umístěno nějaké číslo. Potom se ještě v prostoru promíchají. Pak otevřou oči a budou se snažit beze slov vytvořit trojice tak, aby jejich součet čísel dával 100. Čísla postupně obměňujeme.

Převzato z <http://pf.ujep.cz/~blaha/dphksp01.htm>

Hledání námětů

Hledání námětů může probíhat nejrůznějšími způsoby. Zásadní ovšem je, aby náměty pro projektový záměr (vybraný problém k řešení v naší obci) co nejvíce vznikaly na základě činnosti žáků. K často využívaným způsobům patří různé tvořivé metody jako jsou brainstorming (ve variantách brainpool, brainwraiting) nebo myšlenková mapa (viz *Metodické poznámky ke školnímu výletu krajinou*).

Brainstorming

Jedná se metodu „bouření mozků“, při které vzniká množství nejrůznějších nápadů pro pozdější posouzení. Pro užití metody platí několik základních pravidel: nápady se vyjadřují ústně a většinou se zapisují, jsou přijímány všechny návrhy, jde o kvantitu návrhů, není dovoleno návrhy hodnotit, návrhy jsou předmětem tzv. společného vlastnictví návrhů a lze je kombinovat a upravovat.

Podrobněji viz Metodické poznámky ke školnímu výletu krajinou.

Brainpool

Méně obvyklou obdobou brainstormingu je metoda nazvaná brainpool, jejíž hlavní výhodou je, že se při ní projeví myšlenky a názory všech účastníků. Také spočívá v principu asociace. Účastníci mají za úkol zapsat na papír své myšlenky, nápady ke stanovenému tématu. Poté, co považují svůj výčet za vyčerpaný, položí svůj papír na stůl, odkud si jej vezme někdo jiný, který si jej přečte a připojí své nové vlastní myšlenky. Dále lze postupovat jako u brainstormingu.

Brainwriting

Zjednodušeně řečeno lze říct, že metoda brainwriting je psanou podobou metody brainstorming. Každý z účastníků zapíše na papír dohodnutý počet návrhů na řešení daného problému. Výhodou je, že v rámci anonymní metody brainwriting se mohou plně vyjádřit i uzavření a ostýchaví jedinci, kteří během metody brainstorming zůstávají pasivní.

Jednou z variant také může být práce s obrázky nebo fotografiemi. Využit můžeme obrazový materiál propagačních tiskovin obce, staré fotografie z kronik nebo fotografie získané během školního výletu.

Můj obrázek

Princip hry: vyjádření nálady obrázkem

Velikost skupiny: 5 až 30 žáků

Čas: 15 až 45 minut

Pomůcky: 30 až 50 různých obrázků

Učitel přinese hromadu obrázků obce a jejího bezprostředního okolí (pohlednice, fotografie, informační materiály obce, kopie obrázků z kroniky atp.). Obrázky rozloží na zem. Každý žák si vybere ten, který podle něj nejlépe vystihuje jeho momentální pocity. Pak jsou všichni vyzváni, aby svou volbu odůvodnili a uvedli, co o nich obrázek vypovídá. To by mělo být spojeno s podněty od učitele, např. vyber si obrázek, který odráží tvůj současný pocit ve skupině; vyber si obrázek, který představuje tvůj vztah k tématu. U nejmenších dětí zjednodušíme zadání na „obrázek, který se ti líbí/nelíbí, řekni nám, proč sis vybral právě tento“.

Hledání námětů nemusíme zúžit pouze na hledání mezi členy projektového týmu. Ve škole můžeme dát k dispozici schránku, ke které vyrobí žáci informační plakát (představení projektu, případné otázky), do schránky pak ostatní žáci vhadzují své podněty k problémům v obci, odpovědi, vzkazy. Další možností je zveřejnění užšího výběru problémů v obci, ostatní žáci školy pak hlasují pro některý z nich (například puntíkem na plakát, hlasovacím lístkem do schránky atp.).

Další občany můžeme zapojit také prostřednictvím stručného dotazníku, který se žáky vypracujeme. Dotazník mohou vyplnit jejich rodiče, prarodiče, můžeme jej nechat v místní knihovně na obecním úřadě apod.

Tipy ke zpracování dotazníku:

- ✓ Příprava dotazníku pro rodiče a známé „Co se jim nelíbí a chtěli by změnit v oblasti životního prostředí místa, kde žijí?“
- ✓ Na začátku dotazníku v několika větách vysvětlíme, čeho je dotazník součástí a jak bude využit.
- ✓ Doporučujeme zařadit tzv. uzavřené otázky (otázka, u které volí dotazovaný některou z nabídnutých odpovědí, jednoduché ano – ne, volba ze škály) i otevřené otázky, kde se tazatel vyjadřuje volně.
- ✓ Dotazník připravujeme co nejkratší a srozumitelný, dotazovaným se lépe odpovídá na konkrétní dotazy k vybranému problému.

Volba tématu

Poté co se žáky shromáždíme dostatečné množství námětů k výběru projektového záměru, přistoupíme k hodnocení závažnosti problémů. Úplně nejjednodušším způsobem je sepsání vytipovaných problémů na jeden list. Žáci dostanou příslušný počet hlasů (doporučujeme jeden až tři). Pomocí puntíku nebo jiné značky (využít můžeme například i barev semaforu červená = proti, oranžová = nevyjadřuji se, zelená = pro) se žáci vyjádří k výběru tématu. Lze také uspořádat hlasování podobné skutečným volbám. Spolu se žáky připravíme hlasovací lístky, volební místnost, komisi atp. a simulujeme průběh voleb. Vítězný problém se stává projektovým záměrem.

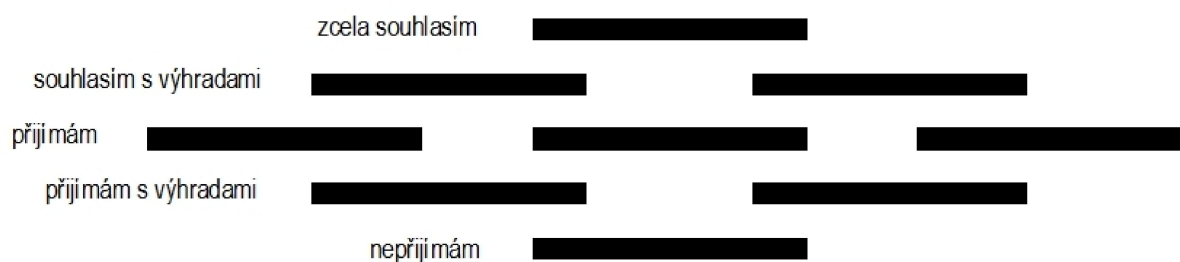
U žáků druhého stupně vám nabízíme metodiku *Vybíráme problém*. Také můžeme k volbě tématu využít jednu z diskuzních technik tzv. diamantové řazení. Pro tuto techniku je třeba vytipovat devět z navrhovaných problémů k řešení a připravit jejich stručnou charakteristiku resp. důvody, proč by měly být řešeny. Do přípravy těchto kartiček také zapojíme co nejvíc žáky.

Diamantové řazení

Zpracováno na základě aktivity Jana Činčery – viz doporučená literatura.

Je jedna z diskuzních technik, která slouží k výměně názorů ve skupině, nutí diskutující k nalezení shody. Může sloužit k rozběhnutí diskuze, žáci si v menších skupinách vyzkouší formulovat své názory/nápady, snáz se prosadí a připraví se na další diskusi v rámci celé skupiny.

Žáky rozdělíme do skupin od dvou do čtyř lidí. Každá skupina má za úkol v omezeném čase seřadit nabídnutých devět tvrzení (v našem případě problémů navržených k řešení) do následující struktury.

Na závěr všechna tvrzení od všech skupin seřadíme do této struktury a najednou, abychom mohli porovnat, ve kterých se žáci shodují. Především se staršími žáky diskutujeme o tom, ve kterých políčkách nalezneme největší shodu ve výběru problémů k řešení. Pokusíme se je pojmenovat.

Pro tento projekt: Z problémů, které byly vybrány do „souhlasím“, hlasováním vybereme jeden, se kterým budeme dále pracovat.

Poté co je vybrán konkrétní problém k řešení, tj. je zvolen předmět projektového záměru, zveřejníme jej na viditelném místě ve třídě i ve škole. Neopomeneme vymyslet srozumitelný název, formulaci projektového záměru.

2. VSTUP (UVEDENÍ A PLÁNOVÁNÍ PROJEKTU)

Po výběru tématu se se žáky zaměříme na formulaci cílů zvoleného projektového záměru a přípravě plánu aktivit. Na základě plánu aktivit se věnujeme práci s projektovým týmem, zejména přidělení rolí.

Formulace cílů ze strany učitelů/žáků

S nejmladšími dětmi formulujeme cíle jednoduchým způsobem. Doprostřed velkého papíru (tabule) napíšeme název projektového záměru. Společně sbíráme tzv. klíčová slova, která jsou pro obsah projektu podstatná (například u projektového záměru „Vyčistíme obec od odpadků.“ se mohou objevovat klíčová slova: odpadkové koše, třídění odpadů, sběrný dvůr, cedulky, motivace občanů

apod.). S využitím sebraných klíčových slov sestavíme se žáky větu popř. několik vět, které vystihnou cíl popř. cíle zvoleného projektového záměru (například „V obci je dostatek odpadkových košů.“, „Všichni ví, kam odpad patří.“, „Lidé chtějí obec bez odpadků.“)

U starších dětí se věnujeme formulaci cílů podrobněji. Můžeme využít techniku SMART. Podle této techniky je cíl:

S = specifický: Říká mi cíl přesně, co musím udělat, abych byl úspěšný?
M = měřitelný: Říká mi cíl, jak změřit výsledek?
A = akceptovatelný: Mohu já, ale i ostatní lidé, kterých se to týká, přijmout tento cíl jako svůj vlastní – ztotožnit se s ním?
R = reálný: Jsou cíle podnětné a jsi přesvědčen, že je můžeš splnit?
T = termínovaný: Dokdy to musím udělat a kdy se to zkontroluje?

(zpracováno na základě textu z <http://www.attri.cz/>)

Formulované cíle připíšeme ke zveřejněnému názvu projektového záměru ve třídě nebo ve škole, aby byly v průběhu celého projektu všem na očích. Během řešení dalších fází se k cílům občas vracíme.

Příklady formulací cílů projektového záměru:

Hlavní cíl:

- ✓ Chceme mít obec bez povalujících se odpadků.

Dílčí cíle:

- ✓ Lidé třídí odpad.
- ✓ V obci je dostatek odpadkových košů.
- ✓ Lidé odhazují odpad do košů.
- ✓ Lidé vytváří méně odpadu.

Vznik plánu aktivit

Tvorba plakátu

Jako metodu, která nám v průběhu projektu poslouží k prohloubení a opakování získaných informací, prožitých činností, můžeme použít plakát. Plakát se stane záznamovým archem po celou dobu realizace. Při práci s mladšími účastníky využijeme k záznamu různých informací jednoduché symboly, ikony nebo jiná grafická vyjádření.

Ukázkové tipy do obsahu plakátu:

- ✓ na okraj plakátu se zapíše všichni žáci, kteří se projektu účastní;
- ✓ zapíšeme datum/hodinu a zahájení/ukončení projektu;
- ✓ během projektu si žáci vymyslí sami motto, které je programem bude provázet;
- ✓ později barevně označíme jména žáků tak, jak je rozdělíme do pracovních skupin;
- ✓ fotografie (dodáváme nejlépe průběžně nebo později po skončení);
- ✓ zaznamenejme pravidla chování při realizaci projektu celkově/pravidla fungování ve skupině;
- ✓ na plakát vytváříme postupně slovníček cizích pojmů;
- ✓ společně se žáky sestavujeme časový harmonogram projektu.

Na základě vytvořeného plánu aktivit zpřesníme rozdělení rolí a úkolů ve skupinách, se zřetelem na obsah projektového záměru. Zejména role specialistů (viz Tvorba projektového týmu) vztáhneme na obsah. Na začátku je dobré si se žáky vyjasnit náplň jejich rolí. Pokud se rozhodneme žákům přidělovat role, nezapomeneme je přidělit všem. Bereme ohled na individuální schopnosti žáků, výběr role by měl být dobrovolnou záležitostí. Pokud je projektovým týmem celá třída a je to vhodné vzhledem k počtu žáků, můžeme vytvořit jednotlivé pracovní skupiny, které budou mít na dílčí úkoly (například dokumentování průběhu projektu). Personální zajištění realizace školního projektu můžeme podpořit vyhlášením tzv. poradců. Poradce jmenujeme z řad učitelů, rodičů, zastupitelů obce nebo i žáků školy. Poradce vyhledáme a oslovíme podle obsahu projektového záměru. Žáci je mohou domluveným způsobem (e-mailem, osobní setkání) kontaktovat a konzultovat s nimi řešení problému, zejména pak průběh školního projektu ve fázi tři. Seznam poradců spolu s podmínkami, kdy je vhodné je oslovit a jakým způsobem, žákům poskytneme buď do každé skupiny nebo vyvěsíme na přístupné místo.

3. PROVEDENÍ (PROVEDENÍ PROJEKTU, DOPROVODNÉ AKTIVITY)

Realizace naplánovaných aktivit

V případě našeho projektu je fáze realizace věnována rozpracování projektového záměru tak, aby byl připraven pro prezentaci ostatním (ve vyhlášené soutěži) a pro případnou realizaci. Realizaci představuje práce na řešení problému: seznámení se s podobnými problémy, návrhy řešení, tvorba plánu kroků vedoucích k realizaci a příprava prezentace.

Pro rozpracování projektového záměru se žáky prvního stupně doporučujeme využít metodiku *Jabloň pro naši obec*. U druhého stupně vám nabízíme k využití metodiku *Plánujeme řešení*. Zajímavý způsob plánování nabízí také Dílna budoucnosti. Její podrobný návod na realizaci naleznete na:

www.ekoskola.cz/download/3/642/Dilna%20budoucnosti.doc

Všechny tři metodiky by měly žáky dovést k podrobnému rozpracování vybraného projektového záměru, aby byl připraven k prezentaci a případné realizaci.

K rozpracování lze také využít metodiku problémového vyučování, tu je vhodné skloubit již s celkovou realizací projektu. Prostředkem problémové metody výuky je individuální nebo skupinové řešení praktického problému. Zadání (problém k řešení) vychází z reálné situace a mělo by zaujmout a motivovat žáky k jeho řešení. Příkladem pro environmentální problémy v obci je „Na území obce se nachází celá řada černých skládek“.

Řešení problému probíhá v následujících fázích:

Identifikace – uvědomění si existence problému, ve výuce často vymezuje učitel ve spolupráci s žáky, stanovení problému může být zdrojem motivace

Analýza – žáci si uvědomují základní fakta a souvislosti daného problému

Vymezení problémové otázky – navazuje úzce na analýzu problému, je vymezena otázka k řešení

Stanovení hypotéz – hledání vhodných postupů a možných řešení

Ověřování hypotéz – ověření platnosti hypotéz, nevede-li žádná k řešení, vracíme se zpět k jejich formulaci

Vyslovení závěru, vyřešení problému – je stanovena správná hypotéza a je ověřena

zpracováno dle <http://www.infogram.cz/article.do?articleId=1518>

Nedílnou součástí realizační fáze je průběžná dokumentace probíhajících kroků. Může být řešena rolími v týmu/jednotlivých pracovních skupinách, rolí fotografa, reportéra, archiváře apod.

Je možné vést záznamy o průběhu školního projektu v kronice k tomu určené, dělat stručné zápisy z projektových setkání apod.

4. Prezentace (prezentace výsledků projektu)

Tato fáze je věnována prezentaci rozpracovaných projektových záměrů. V našem projektu se jedná o přípravu projektu pro soutěž. Prezentace může probíhat různou formou, jinak bude vypadat při soutěži a jiná bude, když budeme představovat projektový záměr ostatním žákům školy nebo rodičům či zastupitelům obce za účelem získání finanční podpory pro realizaci. Ve školním projektu využijeme nejlépe kombinaci několika forem představení projektového záměru, jistě se neomezíme pouze na jednu cílovou skupinu. Vhodnou součástí přípravy na prezentaci projektu je tvorba loga projektového záměru, motta / reklamního sloganu. U některých forem prezentace projektového záměru (diskuze, prezentace před publikem) můžeme nabídnout k nahlédnutí také dokumentaci z průběhu projektu.

Při přípravě prezentace vyřešíme následující otázky:

Pro koho je určena? – žáci ostatních škol zapojených do projektu, žáci školy, rodiče, širší veřejnost, zastupitelé obce

Co je účelem prezentace? – představení projektu, nalákání dalších spolupracovníků, získání finanční podpory, prezentace při soutěži atp.

Kolik času na prezentaci máme? – je jednorázová, bude někde volně přístupná

Jaké prostředky jsou pro prezentaci k dispozici?

Možné formy představení projektového záměru:

- ✓ využití plakátu z průběhu projektu, z realizace *Jabloně pro naši obec*;
- ✓ prezentace v počítači;
- ✓ hraná reklama;
- ✓ výtvarně zpracovaná reklama (koláž, komiks);
- ✓ novinový článek v místním tisku, ve školních novinách;
- ✓ nástěnka ve škole, v místní knihovně, na úřadě;
- ✓ otevřený dopis starostovi, zastupitelům;
- ✓ prezentace spojená s diskuzí;
- ✓ výstava fotografií z průběhu realizace;
- ✓ internetové stránky školy nebo obce;
- ✓ pozvánky na setkání spojené s prezentací projektu.

Doporučujeme, aby se prezentace projektového záměru postupně účastnili všichni žáci, kteří se podíleli na jeho zpracování. Žáky zapojíme do takové formy prezentace, která je jim blízká.

5. Hodnocení (hodnocení projektu, případné pokračování)

Před závěrečným hodnocením školního projektu je třeba společně se žáky připomenout činnosti v rámci projektu. Připomenutí již částečně proběhne formou prezentací, podpořit jej můžeme například pomocí hry „filmová políčka“.

Filmová políčka

Pomocí filmových políček si společně se žáky připomeneme průběh realizace školního projektu.

Dílčí cíl: žáci si připomenou proběhlé činnosti

Organizace: ve skupinách, v lavicích

Pomůcky: karty s názvy aktivit, popř. šňůra a kuličky na jejich pověšení

Obsah: Žáky rozdělíme do skupin nebo dvojic, podle množství filmových políček, které vybereme. Filmová políčka představují karty formátu A4, kde je nadepsán název aktivity a její stručná charakteristika. Žáci ve skupině na kartu nakreslí jednoduchý obrázek (ikonu), který charakterizuje

proběhlou činnost. Pod obrázků napíší pomocí jednoduchých hesel, co si z této činnosti pamatují (znalosti, pocity, zážitky). Vzniklá políčka můžeme vyvěsit na zeď s nápisy nebo na zvláštní šňůru pomocí kolíčků. Políčka se budou hodit pro závěrečné hodnocení.

K hodnocení školního projektu je vhodné využít kombinace vybraných metod cílené zpětné vazby. Bližší informace hledejte v metodickém listu *Cílená zpětná vazba* na:

http://labyrinth.ametyst21.cz/index.php/ke-staeni/cat_view/38-metodicke-listy, kde jsou shrnuty principy metody a příklady aktivit.

Dort

Dílčí cíl: žáci hodnotí jednotlivé činnosti pomocí puntíků

Organizace: ve třídě

Pomůcky: plakát, tužky

Obsah: Na velký plakát nakreslíme velký kruh, který rozdělíme na čtyři, šest či více stejně velkých dortových kousků. Každému kousku přiřadíme jedno téma. Potom všechny vyzveme, aby dílky dortu zhodnotili nakreslením puntíku. Puntík nakreslený doprostřed je nejpozitivnější, na okraji nejvíce negativní. Zjistíme tak hodnocení jednotlivých oblastí celou skupinou. Předností metody je její anonymita, všichni se shluknou před dortem a „puntíkují“.

Pohlednice

Žáci hodnotí průběh školního projektu poměrně volně, pomocí zformulování zprávy.

Dílčí cíl: žáci se volně vyjadřují k proběhlému školnímu projektu

Organizace: žáci pracují individuálně v lavicích

Pomůcky: pohlednice, známky, tužky

Obsah: Učitel dá všem žákům dvě až tři pohlednice. Každý napíše někomu, koho zná a kdo je mu blízký. Napíše, co bylo na školním projektu / konkrétní hodině nebo aktivitě obzvlášť důležité a co se naučil. Sám se pak může rozhodnout, jestli pohledy opravdu pošle.

Obměna: Pohledy si píšou žáci sobě navzájem.

Součástí hodnocení může být také sběr plánů do budoucna, které se mohly na základě realizace školního projektu nově objevit. Ke sběru nápadů můžeme použít výše popsané metody brainstormingu, myšlenkové mapy, pokud jsme tak nepoužili při projektovém záměru i dílnu budoucnosti. V ideálním případě naplánovaný projektový záměr spolu se žáky realizujeme. Finanční podporu lze získat od obce, příznivců školy, podat projektovou žádost v rámci některé z vyhlášených projektových výzev, získat materiální podporu od rodičů či firem. Přípravu projektové žádosti můžete konzultovat s Centrem pro komunitní práci nebo Občanským sdružením Ametyst.

DOPORUČENÁ LITERATURA

- Belz, H., Siegrist, M. 2001. **Klíčové kompetence a jejich rozvíjení.** Portál, Praha.
- Caha, M. & Činčera, J. 2005. **Výchova a budoucnost: hry a techniky o životním prostředí a společnosti.** Paido, Brno.
- Činčera, J. 2007. **Environmentální výchova: od cílů k prostředkům.** Paido, Brno.
- Fisher, R. 2004. **Učíme děti myslet a učit se.** Portál, Praha.
- Kašová, J., Tomková, A. & Dvořáková, M. 2009. **Učíme v projektech.** Portál, Praha.
- Petty, G. 1996. **Moderní vyučování.** Portál, Praha.
- Pike, G. & Selby, D. 1994. **Globální výchova.** Grada, Praha.
- Pike, G. & Selby, D. 2000. **Cvičení a hry pro globální výchovu I, II.** Portál, Praha.
- Portmannová, R. 2004. **Hry pro tvořivé myšlení.** Portál, Praha.
- Reitmayerová, E., Broumová, V. 2007. **Cílená zpětná vazba.** Portál, Praha.
- Sitná, D. 2007. **Metody aktivního vyučování.** Portál, Praha.

V rámci projektu „Škola – srdce regionu“ vydalo Centrum pro komunitní práci západní Čechy ve spolupráci s Občanským sdružením Ametyst a MAS Aktivios. Partnerem projektu je Volkshochschule im Landkreis Cham e.V.

CpKP západní Čechy
<http://www.cpkp.cz>

Občanské sdružení Ametyst
<http://www.ametyst21.cz>

MAS Aktivios
<http://www.mas-aktivios.cz>

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Projekt je financován z prostředků Evropské unie, z programu Cíl 3 – přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Bavorsko 2007–2013.

Všechny obsažené materiály jsou volně přístupné a jejich využití se řídí českou verzí licence BY-NC-SA. Uveďte autora – neuzívejte komerčně – zachovejte licenci. Více informací na <http://www.creativecommons.cz>.